

TABOR

Leto: II.

Maribor, nedelja 10. julija 1921.

Številka: 153.

Revizija ustave.

Maribor, 9. julija.

To je novo geslo, ki si ga je klerikalna stranka z zlatimi črkami zapisala na svoj prapor. Njeni pristaši na deželi mislijo, da bo klerikalno revolucionarstvo res prebilo zid narodnega jedinstva, ki je bil proti njihovi volji postavljen z ujedinitvenjem in utrjen z državno ustavo. Klerikalci zahtevajo revizijo zgolj iz plemenskega in strankarsko-taktičnega vidika. Njim je sicer nacionalizem sekundarnega pomena, a plemensko nespornost jim je vedno spretno izrabljati, da dosežejo svoj glavni smoter in ta je: nadoblast cerkve v državi. Največja zapreka, da klerikalci niso postali zakrknjeni centralisti in konzervativci, je pač različnost ver v Jugoslaviji. Če bi bili Jugoslovenci po ogromni večini katoliške vere, stavi mo glavo, da bi bila strogo centralistična in unitaristična, ker bi samo s pomočjo centralizacije svojih političnih sil lahko izvedla one reforme, ki jih hoče kot cerkvena stranka ter utrjevala vpliv in moč hierarhije kot svoj glavni politični cilj.

V sedanji državi hoče SLS doseči svoj cilj samo tam, kjer so dani vsi pogoji: t. j. v Sloveniji in na Hrvaškem. Toda malo verjetno je, da ji bo res uspelo eksperimentiranje s plemenskim separatizmom in da bi se z razbitjem sedanje ustave posrečilo rešiti plemena nasproti narodu kot politični in kulturni enoti. V politiki se sicer družijo angeli z Belcebubom, težko pa je verjeti, da bi se mogli Korošec, Radić in ostali zediniti za tak načrt nove ustave, ki bi baziral na principu plemenske samouprave. Beograjski list „Politika“ prinaša razmisli o možnosti ustavne revizije in piše:

Tudi ta ustava je, kakor vsaka, produkt razmer, v katerih in za katere se je sestavila in odraz razmerja političnih moči, ki so se pri tej sestavi borile. To razmerje premoči pa ni stalno in ne bo ostalo tako, kot je bilo v tej narodni skupščini, temveč je spremenljivo in se bo pri vsakih novih volitvah spremenilo v dovoljni meri, da bodo novi zakoni odgovarjali novemu razpoloženju naroda. Nikakor pa se to ne more izvršiti tako naglo in tako radikalno, da bi se ena ustava takoj zamenjala z drugo. Se-le potem, ko se bo moč strank potom volitev enkrat ali dvakrat spremenila, bo stopilo vprašanje ustavne revizije na površje. Za sedaj pa je to samo cilj posameznih strank, ki so preslabe, da bi ga same izvedle; da bi ga pa izvedle skupno, za to jim manjka soglasanje v glavnih načelih. Za revizijo ustave se že odkrito poteguje Koroščeva stranka in stranka, ki jo predstavlja narodni klub. Kmalu se jim bodo pridružili tudi drugi. Tu pa nastane zopet novo vprašanje. Koroščeva stranka in stranka, ki jo predstavlja narodni klub, sta stranki, ki ste, kakor Radićeva, osnovani popolnoma na plemenskih temeljih in s čisto plemenskimi cilji. Pa kakor-koli se razvijajo, nikdar ne dosežejo velike moči, najmanj pa toliko moči, da bi mogle same izvesti revizijo ustave. Da bi dobile potrebno moč, morajo prekoračiti plemenske meje. Da pa lahko prekoračijo plemenske meje, morajo opustiti svoje plemenske cilje. Mi pa mislimo, da bosta ti dve stranki, kar se tiče revizije ustave, za katero se hočeta „boriti z vsemi zakonitimi sredstvi“, zelo razočarani. Oni želita revizijo pogodbe s plemenskimi stališči, a s tega stališča je nikakor ne moreta izvesti. Ustava sproži za to stranko še drugo predhodno vprašanje: vprašanje revizije lastnega programa.

Vprašanje kraljevih namestnikov.

TIP Beograd, 8. julija. Danes bi bil podpisan ukaz o imenovanju kraljevih namestnikov, a so v zadnjem trenutku, nastopili zapletljaj, ki so podpis odgodili. V razpravi je vprašanje namestnika v Zagrebu. Nasproti kandidaturi poslanca Jurja Demetrovića se je z gotove strani forsirala kandidatura bivšega bana dr. Palečka. Ker pa je ta sprejem namestniške službe odločno odklonil, je posl. Demetrović edini resni kandidat. Hribarjeva kandidatura stoji trdno. Bodoči kralj. namestnik za Slovenijo se pogaja z vladnimi krogi ter je izrečno izjavil, da smatra sodelovanje dr. Baltića kot pogoj.

Prelskave proti komunistom.

LDU Beograd, 8. julija. Preiskovalne oblasti so dosedaj samo zasliševale in konfrontirale aretirane, da bi dognale, v kateri smeri naj se vrše nadaljna preiskovanja. Sedaj so na čistem in razmotrivajo posamezne važne činjenice. Javnost se o tem ni mogla obveščati. Ker se je delo zelo pomnožilo, so morali število uradnikov povečati.

Gornjo Slezijo zasedle antantne čete.

DKU Bytom, 8. julija. Talci, ki so jih zaprli povodom znanega napada na zavezniške čete, so bili vsi izpuščeni. V zaporu je še ostal župan dr. Stefan, kateremu so sporočili, da ga bodo izgnali iz glasovalnega ozemlja. Predno so bili talci izpuščeni na prosto, bi bili morali podpisati izjavo, v kateri potrjujejo, da se je z njimi postopalo na človekoljuben način. Del talcev ni hotel podpisati te izjave.

Lenjin ukazal zapreti Trockega.

DKU Varšava, 6. julija. (Brezlično.) Tukajšnji listi poročajo, da je predsednik poljske repatriacijske komisije brzofavno obvestil vlado, da bo spor med Trockim in Lenjinom neizogibno povzročil meščansko vojno. Trockega so zaprli.

LDU Ljubljana, 9. julija. Generalni konzul češkoslovaške republike v Ljubljani dr. Beneš je poslal predsedniku deželne vlade dr. Baltiću pismo, v katerem čestita k sprejemu ustave v

Izvršitev rapalske pogodbe.

TIP Ljubljana, 8. julija. Clan italijanske razmejilne komisije polkovnik Carletti je izjavil ministrskemu predsedniku Bonomiju, da so nadaljnja razmejilna dela nemogoča, ako se prej ne izvedejo vse določbe mirovne pogodbe.

Po odstopu Velizarja Jankovića.

LDU Beograd, 8. julija. Minister za agrarno reformo Uzimnović se je v petek vrnil v Beograd ter bo nadomestil ministra za promet.

Zelex. promet med Beogradom in Budimpešto.

LDU Beograd, 8. julija. Od 10. t. m. bo vpostavljen železniški promet med Beogradom in Budimpešto. Vozil bo brzovlak, ki je vozil dosedaj med Beogradom in Subotico.

Carigradski komunisti.

LDU Beograd, 8. julija. Beogradske „Novosti“ poročajo, da je angleška vlada odredila v Carigradu, da se zaprejo vsi komunisti. Dosedaj je bilo aretiranih čez 2000 oseb, med njimi mnogo Rusov, pri katerih so našli dokaze o

LDU Beograd, 8. julija. Ukaz o imenovanju kraljev. namestnikov, ki bodo likvidirali pokrajinske vlade, že ni podpisan vsled bolezni ministrskega predsednika Pašića. Kakor se danes govori v merodajnih krogih, bo za namestnika na Hrvaškem imenovan posl. Juraj Demetrović, v Sloveniji pa poslanik Ivan Hribar. V Sarajevu dr. Djurdjević, v Splitu dr. Plesnica ali pa dr. Metlišić. Jutri se vrši seja minist. sveta, ki bo prinesla končnoveljavni sklep v tem vprašanju.

LDU Beograd, 8. julija. Danes popoldan se bo izdal sklep o zatvoru komunističnih poslancev. Sodišče I. stopnje je ves popoldan razpravljalo o tej zadevi in ni nikogar sprejelo. Govori se, da bo poslanec Kovačević gotovo zaprt in najbrz tudi Filipović in Čopić.

DKU Varšava, 8. julija. Novi komandant v Bytomu, angleški general Vadrpe je sklicanim zastopnikom mesta in političnih organizacij izjavil, da smatra vsak nastop proti francoskim četam za razžaljenje angleških čet.

DKU Varšava, 8. julija. Angleške čete so zasedle okraje Kloczburg, Olesne, Lublinec in Tarnowskie Gory. Gleiwitz in Bytom so zasedle angleške in francoske čete.

DKU Varšava, 8. julija. Rusko-ukrajinska komisija za odpremo ujetnikov in civilnih internirancev na Poljskem uradno dementira vest o aretaciji Trockega, ki jo je prineslo varšavsko časopisje.

Ceške čestitke.

imenu Češkoslovaške ter obenem izraža ogorčenje nad nečutenim napadom na prestolonaslednika, kakor tudi veselje, da atentat ni vspel.

nameravanih atentatih na različne osebnosti.

Dogodki na vzhodu.

LDU Carigrad, 8. julija. Pogajanja med angleškimi delegati in kemalisti so prekinjena, ker so pogoji kemalistov pretirani.

LDU Angora, 8. julija. Oficialni turški komunike javlja, da so vrgli Turki Grke južno od Tungsburna nazaj ter jim prizadejali velike izgube. Grki se pri Ismidu umikajo proti zapadu.

LDU London, 9. julija. Reuterjev urad poroča, da so Grki, pričakujoč napad kemalistov na Carigrad, zbrali v Franciji eno divizijo. Ako napad izostane, bo divizija na razpolago poveljniku zavezniških čet generalu Harringtonu.

Zbližanje med Angleži in Irči.

LDU London, 8. julija. Reuterjev urad poroča, da je sklenjen dogovor, glasom katerega se v ponedeljek popoldne ustavijo sovražnosti na Irskem.

Madžarska prepovedala izvoz žita.

DKU Budimpešta, 8. julija. Madžarski dopisni urad poroča iz zamejljivih virov, da Madžarska v tekočem gospodarskem letu ne bo dovolila izvoza žita in moka.

Važen sk'ep Zveze narodov o narodni samoodločbi.

Zadnje dni je politični odsek Zveze narodov razpravljaj o vprašanju Alandskih otokov. Ti otoki spadajo sedaj pod Finsko. Švedsko prebivalstvo otokov, ki je po številu precej močno, se je izreklo za to, da se Alandski otoki razdele in sicer pripadejo oni s švedsko večino Švediji, ki so ji tudi teritorialno blizu. Zveza narodov je bila prvič postavljena pred načelno vprašanje: ali priznati samoodločbo narodne manjšine in izvesti razmejitev tako, kakor v sedanjem momentu zahteva ljudska volja, ali pa priznati enkrat že določenim državnim mejam nekako stabilnost ter rešiti vprašanje narodnih manjšin znotraj teh meja. Kakor poročajo iz Zeneve, je odločitev že padla: Alandski otoki ostanejo Finski. S tem je Zveza narodov preudicirala rešitev manjšinskih vprašanj tudi za bodoče slučaje, ki ji bodo eventualno predloženi v rešitev.

Sklep Zveze narodov se osniva na premisi, da narodna samoodločba po Zvezinih pravilih ni in ne more biti vodilno načelo v razsojevanju mednarodnih sporov. Ideja narodne samoodločbe ni ideja mednarodnega prava, temveč zahteva politične liberalnosti, ki ne more biti vedno merodajna za odločitev v navadno zelo zapletenih vprašanjih teritorialne razmejitve. Samoodločbo narodne manjšine je treba priznati le takrat, kadar država ne more manjšine z vpoštevanjem njenih naravnih pravic navezati na sebe in je pri tegniti k sodelovanju. V zgornjem konkretnem slučaju gre zgolj za moralno potrebo prebivalstva, ni čuti simpatije do Švedije ni se hoče z njo združiti, ni pa še nastopila prvotnejša potreba, katera bi naravnost in brez ovinkov opravičevala, da se tadel prebivalstva loči od sedanje države, t. j. Finske.

To stališče Zveze narodov se da izpodbijati, dasiravno bi mu v nekaterih konkretnih slučajih ne mogli odreči upravičenosti. Narodna samoodločba je vedno lepa ideja in če bi se bila dosledno izvedla, bi bila možnost mednarodnih sporov radi nacionalnih vprašanj skržena na minimum. Toda objektivno in enotno rešitev tega vprašanja ovira več važnih činiteljev, med njimi tudi v nemali meri dejstvo, da so nacionalni spori v konkretnih slučajih zelo različnega značaja in da ni mogoče uporabiti enotnega merila za rešitev, ki bi zadovoljila če ne že v popolni meri oba sprta dela, pa vsaj interese splošnosti in mednarodnega miru.

Načelo, da naj se da narodni manjšini v državi, kamor spada, možnost popolnega udeleštovanja svojih sil, prihaja v teoretično in praktično nasprotje z načelom nacionalnega političnega ujedinitvenja. Oba principa pa imata kulturno tendenco; politično telo nima samo na sebi pravice do neodvisnega obstoja, če ne vrši kulturne funkcije. Narod hoče združiti vse svoje dele, da lažje vstvari nacionalno kulturno in tako brez notranjih težkoč sodeluje v družbi ostalih kulturnih narodov. Če se pa narodni manjšini v državi z drugo narodno večino zagotovi nemoten kulturni razvoj, tedaj ta interes, ki je hkrati interes skupnosti vseh držav, ne more biti vzrok za politično samoodločbo. V tem slučaju se skupnost, t. j. Zveza narodov, omeji samo na kontrolo, ali se narodnim manjšinam podaja v vseh državah možnost polnega kulturnega razvoja ali ne.

Češko nacionalistično časopisje je ta sklep Zveze narodov pozdravilo. Češki Nemci so manjšina, ki ima v češkoslovaški republiki vse pogoje za popoln razvoj svojih kulturnih sil. Toda češki

Nemci imajo pred očmi samo političen interes in teže v nemško državo. V tem slučaju bi Zveza narodov zavrnila njihovo samoodločbo.

Za nas ima to vprašanje ravno nasprotno značaj. Jugoslov. manjšine v Italiji in Avstriji bi bile z uveljavljanjem tega načela oropane svoje politične samoodločbe. Rešiti bi se jih moglo ali vsled razpada sedanjih držav ali pa z orožjem. Naša država ima tedaj samo dolžnost, obratiti pozornost Zveze narodov na to, kako izvršujeta Italija in Avstrija manjšinsko varstvo. Zal da je to v praksi skoraj brezuspešno. Italija zastopa pravo močnejšega in izkorišča svoj vpliv v mednarodnem življenju za to, da zakrije pred svetom svoje nepravilno in nekulturno postopanje z narodnimi manjšinami. Avstrija pa ima s slovensko manjšino tem lažje delo, ker slednja nacionalno-kulturno ni dovolj probujena.

Izgleda pa, da bo narodna samoodločba ostala še nadalje podlaga politično-nacionalnega razvoja narodov in da bo nekoč postala za Zvezo narodov več kakor filozofem. Če bomo vedeli ohraniti z našimi narodnimi manjšinami v sosednjih državah kulturno jedinstvo ter jim dati sredstev, da se kulturno razvijajo z nami, tedaj ne smemo biti v skrbeh za njihovo politično usodo. Koroški Slovenci nam utegnejo pripasti že ob razpadu sedanje avstrijske države, kar je vprašanje bližnje bodočnosti. Vsekakor ostane stališče: vsem narodom samoodločba, slejkoprej merodajno za mednarodno politiko Jugoslavije.

Jan Hus.

Praga, 6. julia.

Dnevi, posvečeni spominu mučenca nacionalne in etične ideje. Ivan Hus! Kdo ga ne pozna? Husova ideja je zmagala v današnji Češki. Posebljena je v vodilnem duhu sodobnega čestva, v Masaryku. Masaryk je na proslavi Husove petstoletnice dne 6. julia 1915 v Zenevi proglasil zvezo med zgodovino in sedanjostjo, med reformacijo in nacionalno revolucijo: „Smisel naše reformacije daje vsebino našemu nacionalnemu življenju... Hus, Zizka, Chelčický, Komenský so naš živi program. Naša reformacija, kakor vsaka reformacija, ni bila in ni dovršena. Reformacija pomeni večno reformo, stalno presnavljanje, težnjo za boljšim, popolnejšim, za napredkom...“

Takratni oblastniki so Husa obsodili k smrti, upajoč, da z njim izgine v plamenih ideja, pokret, težnja za boljšim, popolnejšim.

Vstal je ptič feniks. Misel je neumrjoča. V knjigi češke zgodovine čita ves svet njen motto: „Resnica zmagaje.“ V tem je smisel češkega nacionalnega življenja od čeških bratov preko Husa in Komenskega gori do Masaryka.

D. s. sv. dr. Vidovič:

Iz poglavja o veterinarskih odredbah.

Lastniki psov v Mariboru občutijo skoro že poldrugo leto, t. j. od začetka februarja 1920. l. do danes, prijetnost pasjega kontumaca, ki je bil v tej celi dobi samo približno 3 mesece odpravljen, ampak le nekoliko ublažen. Kdor ima priliko opazovati tipične živali, razume, da so prizadeti lastniki splošno pogočeni zaradi pasjega zapora, ki se stako strogostjo in v tako dolgi dobi nikjer drugod ne izvaja. Lajku ne gre v glavo, da bi ravno Maribor moral biti toliko časa osrečen z odredbo, kakršne nimajo v drugih krajih, tudi ne v Ljubljani.

Brez vsega pridržka priznavamo in podpisemo, da zahtevala življenje in zdravje ljudi kot najvišje dobro, katerega se mora vse drugo podrežati. Energične varnostne odredbe, posebno pri pasji steklini, toda te odredbe izgube opravičenost, kadar odpade povod za nje, to je kadar pri dognanem slučaju stekline mine nevarnost infekcije. Povdarjamo dognanje m. kajti največji kinologi, kakor Bourel, Pielzinger, ki jim je bila vzgoja in opazovanje psov, življenjska naloga, vas ne — kar je gotovo

Svoboda ne obstoja samo v prazni frazi, da smo svobodni, da imamo svoje ministre itd. To je le zunanja forma svobode. Svoboda obstoja v zavesti, ki jo imajo široke mase, v moralnem prepričanju o potrebi in zmislu svobode. Svoboda vsakega naroda leži v njeni etični, kulturni vsebini, katere je v večnem razvoju.

Češki državniki vedo gojiti to notranjo plat svobodnega življenja, zato vzgojujejo narod za njegovo zgodovino. Tak dan je bil Husov praznik. Vršile so se proslave s predavanji. Povsod je bilo opaziti, da ima Čeh Husovo idejo v krvi.

Cujmo zopet Masaryka: Podlaga naše reformacije je ideja humanitete; bratstvo je bilo istočasno ime in ideal naše nacionalne cerkvene občine, naših „čeških bratov“... Ves svet pozna ta nauk v novi obliki, ki mu jo je dal Tolstoj... Naša reformacija si je začrtala to-le smer: Mi obsojamo nasilje, mi se nočemo in ne bomo posluževali nasilja. Toda proti nasilju se bomo v slučaju potrebe branili z železom in mečem... V vsakem sporu, v slehri vojni je treba vedeti: kdo izvaja nasilje in kdo se brani... Havliček, udani občudovalec Husov, je dejal: „Nekoč so ljudje umirali za čast in blagor svojega naroda, mi pa hočemo živeti in delati.“ Ideal humanitete zahteva življenje, povsem pozitivno življenje in ne smrt...“

Vzgojevati narod za življenje in smoteno delo, dati naši svobodi etično vsebino, vzposobiti ljudstvo za silne zahteve našega časa — to vodi tudi ideal jugoslovenskega političnega pozitivizma.

Notranja in zunanja politika.

* Kronanje romunskega kralja na Sedmograškem. Svečano kronanje romunskega kralja Ferdinanda so bo vršilo dne 27. septembra v Karlsburgu na Sedmograškem, kjer se v to svrhu gradi velika nova cerkev. Kronanja se bodo udeležili razen zastopnikov male antante tudi italijanski in španski kralj ter francoski ministerski predsednik Briand.

* Otvoritev deželnega zbora na Koroškem. Dne 5. julia se je sestel novo izvoljeni deželni zbor. Otvoritvi so prisostovali vsi poslanci. Slovenski in socijaldemokratski poslanci so nosili rdeče klinčke. Za predsednika je bil zvoljen socialist Lukas. V ustavni odbor so izvoljeni 4 nacionalisti, 2 pristaša kmečke zveze, 2 krščanska socijalista, 1 Velenemec in 1 Slovenec.

* Habsburška propaganda. Praški listi se strinjajo v tem, da znači avstrijski kabinet zveznega kanclerja Schobera nov korak za priključitev Avstrije k Nemčiji. „Češko Slovo“ pravi, da ima Schober stare in dobre zveze z nacionalnimi

vo zelo pomirjevalno za javnost — da je bilo od sto psov, ki so se smatrali za stekle, v resnici steklih komaj deset in da je od desetih ljudi, ki jih je vgrizel resnično stekel pes, komaj pri enem opaziti simptome te strašne bolezni, ker zamre infekcija nastati le takrat, kadar prodre strup stekline v krožečo kri; v večini slučajev pa ostane ta strup le na obliki in na obutali vgriznjane osebe. Znaki stekline so še dandanes nezanesljivi in nje primarni provzročitelj neznan, zato zmotna ni izključena; saj se jes pripetil slučaj, da so zdravniki zamenjali svinjske kosti s človeškimi!

V največ slučajih živinozdravnik nima prilike, da bi opazoval sumljivega psa še živega, ko bi tedaj najlažje opazoval simptome bolezni, ker navadno psa takoj ubijejo. Kako se pri tem postopa, je znano. Pes, ki je izgubil gospodarja in blodi okoli, se kmalu zdi komu sumljiv, zbere se množica, ki ga zasleduje in končno ubije.

Z ozirom na odgovornost, ki ga zadene, bo seveda vsak živinozdravnik nagibal k temu, da v dvomu proglasi takega psa za steklega. Ne zamerimo mu tega. Zahtevamo samo, da vpoštevata tudi to, da večmesečno zapiranje, nagobčnik in vrv same na sebi lahko povzročijo razne bolezni pri psih in da vsa ta sredstva se morejo opremiti

frakcijami krščanski socialistov in velenemcev. Monarhistična in velenemška držnost raste od dne do dne. V nedeljo so priredili v XIII. okraju velik odbod krščansko socialno mladine in častnikov. V sprevedu so nosili zastave z najfantastičnimi napisi, kakor „Hoch Habsburg“ in slično. Policija bivšega šefa redarstva Schobers je izzivalce ščitila pred napadi socialdemokratskih delavcev. List ne veruje, da bi bila vladna kriza v Avstriji skoraj rešena.

* Anglija in Irsko. V dublinskem rotovžu, s katerega plapolala ameriška zastava, se je otvorila konferenca sin-fajnovskih voditeljev in unionistov na Irskem. Po tri in polurnem posvetovanju je bila konferenca do petke odgodena. Med konferenco so se darovale po cerkvah službe božje za srečen izid pogajanj. Po poročilih iz Dublina je upati, da bo de Valera po končanem pogajanju še pred 30. julijem prišel v London. „Manchester Guardian“ poroča, da se bo Craigovo mnenje pri konferenci uvaževalo, če tudi se on sam konference ne udeležuje.

* Češki listi o intervenciji naše vlade na Dunaju. Po pisanju čeških listov je intervencija naše vlade na Dunaju glede zasledovanja iredentističnega in boljševiškega komiteja na Dunaju popolnoma upravičena. „Češko Slovo“ pravi, da je Dunaj še vedno središče protičeške in protijugoslovenske propagande, ki jo tudi avstrijska vlada podpira. Energične intervencije so ne samo upravičene, temveč tudi že skrajno potrebne.

* Regent v Parizu. Iz Pariza poročajo 7. t. m.: Prestolonaslednik regent Aleksander je včeraj jutraj v najstrošjem inkognitu dospel v Pariz. Ako ne bo v državi kakih posebnih dogodkov, ki bi zahtevali njegovo prisotnost, ostane še dva tedna v inozemstvu.

* Radi reških dogodkov so protestirali z velikimi besedami tudi puljski fašisti. Protest bo sicer uvaževala edinole „Banca di Roma“, kateri so pobili fašisti vse šipe, ker ni razobesila zastav. 20.000 lir škode je torej edin uspeh fašistovskega protesta.

* Kriza romunske vlade. Kriza romunske vlade, ki je že dalje časa latentna, se bliža koncu. V dobro informiranih krogih govore o skorajšnji demisiji vlade. Kralj bo poveril sestavo kabineta še-le potem kakemu politiku, ko bodo rekonstruirane vse stranke. Z gotovostjo pa se lahko trdi, da Avarescujeva vlada ne bo več dolgo na krmilu.

* Balfour umrl. V Londonu je umrl svetovno znani angleški politik in državnik lord Balfour. Pripadal je konzervativni stranki. Bil je dvakrat ministerski predsednik in obenem zunanji minister. Veljal je kot energičen in dalekoviden politik, katerega je pa iz-

niti nastanka niti razširjanja pasje stekline — kakor se ne bo nikdar iztrebilo tuberkuloze — razven če se vse bolnike na špartanski način odpravi.

Za presojo primernosti varnostnih odredb ne smejo torej biti odločilni predsodki, ki se pri živinozdravnikih žal večkrat opazajo, še manj pa seveda justament-stališče. Zaraditega se nam zdi, da bi bila enaka varnost dosežena tudi z navadnim pasjim zaporom in na noben način ne moremo uvideti potrebe tako dolgega in strogega kontumaca.

Najlepše je pri tem, da zapor vsaj v zadnjih 6 mesecih ne povzroča morda slučajni dognane ali vsaj sumljive stekline v mestnem okolišu, ampak v drugih oddaljenih okrajih, tako da morajo Mariborčani trpeti za malomarnost kakoga posestnika na deželi.

Mariborski lastniki psov so itak obdačeni z najvišjim pasjim davkom (ki je dopusten do letnih 400 K) in se že raditega ni bati, da bi se razpaslo stekilo nepotrebnih psov. Zato pa smejo tudi opravičeno zahtevati, da se vsak slučaj stekline zanesljivo dožene po preiskavi v Pasteurjevem zavodu in da se potrebnost pasjega zapora ter njegove oblike iz stvarnih razlogov temeljito pretehta, predno se izda kontumacijska naredba.

podrnil energičnejši Lloyd George, pristaš liberalne stranke. Značilno je, da se ravno ob Balfourjevi smrti Lloyd George obrača v konzervativca, ker ga je v liberalni stranki premagal Asquith. Balfour je umrl v starosti 73 let.

* Klerikalna politična morala. Z dežele nam pišejo: Klerikalna stranka postaja vedno besnejša in se z vsemi sredstvi zaganja v svoje nasprotnike. Med priprostim ljudstvom bi rada pripravila nekako križarsko razpoloženje, češ, vera je v nevarnosti, kdor ni z nami, je proti veri. Zastonj je dopovedovali neponečnim ljudem, da vera ni v nevarnosti, ker je vera božja ustanova, pač pa je v nevarnosti politična moč klerikalizma, ki se je več ko petnajst sto let vezal z največjimi krvoloki človeštva ter z njimi delil oblast in posvetne dobrate. Na mesto, da bi ljudje, ki nosijo pred seboj Kristusov križ, znamenje ljubezni, trpljenja in neskončne dobrote, sejali v hiše našega itak dovolj trpečega kneta mir, ljubezen in uteho, mu pošiljajo liste, ki so polni političnega sovraštva, nestrpnosti, nevoščljivosti, obrekovanja in drugih podobnih „krepostih“. S temi listi je neza-dovoljna tudi zmernejša in resnejša duhovščina, ki je vsled globokih življenjskih izkušenj ohranila v srcu Kristusovo vero in ki se ne more načuditi, da „katoliški listi“ ne pišejo nič boljše, ampak mnogo sovražnejše kakor oni nasprotnih strank. Pa to spoznanje vsaki vestno prikriva, ker noče priti navedenim z mladimi „modernisti“, ki pridigajo celo komunističen evangelij in rovarijo proti državni avtoriteti, ne vede, da s tem izpodkopujejo tudi cerkevno. Ti stari konzervativci pač ne slutijo, da je klerikalno divjanje in „revolucionarstvo“ samo novo sredstvo, morda zadnje sredstvo, da si cerkev ohrani svojo politično moč. Ne vedo, da je pri nas vera skrita globoko v srcih kakor Sne-guljića v grobu, ne sme pa vstati, kaj ji ne dovoli politika. Vedno je bila pokvarjenost duhovščine vzrok reformacij in če danes vera peša, je to samo tlakomer, ki kaže, kako daleč je duhovščina izgubila svojo duhovno silo, kaj jo je zamenjala s posvetno. Mi tedaj ne verujemo, da se bodo katoliški shodi, ki jih nameravajo prirediti širom dežele, vršili res v znamenju vere. Za vero so cerkev in prižnica. Katoliški shod imajo namen, zaneesti med ljudstvo natizem in zaslepljenost, ki pa ne sta dvignila javne morale, temveč nekoliko utrdila posvetno moč duhovščine, dokler ne pride do nove reformacije.

* Nov volilni zakon. Demokratski klub je sklenil v eni svojih zadnjih seji, da bo pripravil potrebno snov za nov volilni zakon. Dr. Vojta Marinković je bil poverjen z naročilom, da izdela osnutek takega zakona in ga v bližnjem času predloži klubu v pretres.

* Del Baranje izpraznilno. Konferenca veleposlanikov je v zvezi z uveljavljanjem triansonske mirovne pogodbe razmotrivala glede dela baranjskega ozemlja (okrog Pečuha. Op. ured.), katerega mora Jugoslavija izprazniti.

Zanimivosti.

Kopanyjeva iznajdba. Nedavno je presenetil ves svet Steinach s svojo iznajdbo, po kateri se zamore pomladiti ljudi. Z njo se je počelo baviti časopisje celega sveta pa tudi učenjaki in seveda koncem koncev tudi saljivci po krmilah in kavarnah. Tako je pripovedoval nek saljivec v kavarni „Central“ zgodbo o nekem židu, ki je prišel k Steinachu in ga naprosil naj ga pomladi. Žid je bil star 60 let. Vprašal je učenjaka najprej, koliko bi stalo, ako ga pomladi za 20 let, ter dobil odgovor nanašajoč se na 20.000 K. Žid pa bi bil postal rad še mlajši, vprašal je torej koliko bi stalo, ako bi ga pomladil še za 20 let, torej skupno za 40 let. To bi stalo pa 40.000 K. Žid je bil s tem zadovoljen in Steinach se je spravil na delo. Ko pa je bil žid pomlajen, se je lepo poklonil ter hotel oditi. Steinach se je seveda začudil ter zahteval dogovorjeni honorar, toda žid se mu je širokonostno zasmehoval in mu pojasnil, da sedaj pogodba sploh ni veljavna, ker je še — mladoleten, ker je pomlajen za 40 let star komaj

dvajset let. Pa tudi če pustimo šalo, je skoro gotovo, da se to pomlajevanje praktično ne bo dalo izvajati, čeprav je teoretično verjetno in celo možno. O tem nas prepričuje tudi to, da se zadnje čase o tej iznajdbi sploh ne govori več. Podobna tej iznajdbi je iznajdba dunajskega dijaka, Madžara Teodora Kopanyja, o katero so nas presenetili listi ta teden. Po njegovi iznajdbi se bo moglo oči zdravih prenašati na osebe, ki so bolne na obeh, oziroma popolnoma slepe. Kopany je napravil poizkuse na ribah, ka-meleonih in podganah ter trdi, da so se sijajno obnesli. Toda če te živali tudi res vidijo, tega pa seveda ne morejo povedati, ker je njihov jezik preveč različen od našega. Pri praktičiranju te iznajdbe pri ljudeh nastane pa tudi vprašanje, kje dobiti zdrave oči? Pri ljudeh ne, če bi se dale za to uporabiti živalske oči, je pa drugo vprašanje. Če bi se dale, pravijo šaljivci, potem bi si lahko poljubno izmenjali oči, ponočnjaki bi si preskrbeli matje, hribolazci in zrakoplovci orlovsko potapljalci ribje itd. Same velevažne iznajdbe, vendar pa bodo kljub njim ljudje še vedno postajali stari in slepci ostajali slepi.

Dnevna kronika

Maribor, 9. julija.

— **Politična duhovnost** (za bodočo izdajo Oswaldove „logike“). Naprednjaki so bili med vojno nemškularji. Dokaz: „Ljubljanska kreditna banka“ je izpremenila svoj slov. napis v slov.-nemškega... („Straža“, 8. julija.)

— **Intrige slov. demokratov.** Kleikalni listi se zgrajajo nad politiko demokratov, ki so baje nastopili proti potrditvi g. Peska kot ljubljanskega župana. O ti sveta nedolžnost in pravičnost! Kdo pa je intrigiral nekoč proti potrditvi Hribarja in Tavčarja? Ali ni Sušteršič omogočil komisarja Laschana? Ali je katera stranka bolj vešča intrig in zahrbitne politike kakor Slovenska ljudska stranka s svojim vzorno-katoliškim kranjskim deželnim odborom.

— **I. obrtna razstava v Mariboru.** Razstavnemu odboru se je posrečilo dobiti proti odškodnini Götzovo dvorano in na temehu tega, ter da se do-seže večji obisk, kakor tudi, da se omogoči, da se naši prijavljeni razstavljalci morejo vdeležiti „Ljubljanskega velikega semnja“ in potem zopet naše razstave, je razstaveni odbor preložil razstavnici čas na mesec september 1921 in se razstava vrši gotovo od 8. do vključno 25. septembra. Priglasene razstavljalce naše razstave prosimo in nato opozarjamo, da svoja dela izgotovijo najkasneje do 24. avgusta t. l., ravno tako opozarjamo priglasene razstavljalce, da se te dni razpošljejo prijavnice in razstavljalni red, katerega naj vsak razstavljalet natančno prečita. Prijavnice naj se takoj izpolni in vpošlje, ker se bodo po prejemu prijavnice prostori vjevali, da se tako delo razstavnemu odboru olajša.

— **Za Jugoslovensko Matico so darovali:** Učenci 4 b razr. ljudske šole na Ruški cesti 43 K. Učenci 5 razr. III. deške ljudske šole 74 K. Učenci dekl. meščanske šole v Cankarjevi ulici so poklonile Jugoslovenski Matici 176 K. Namesto šopkov in cvetic učiteljicam ob koncu leta. V gostilni gosp. Bratoža se je nabralo za Jug. Matico 8770 K. Gospod Krašovec nabral pri izdajanju vstopnic k porotnem sodišču kot prostovoljne prispevke za Jug. Matico 814 K. Gospa Lina dr. Gustinova 100 K. G. Josip Mislej, pekovski mojster, 100 K. G. Savo Suman nabral na potovanju na sokolski izlet v Osijek 46 K.

— **„Enakost“** se je preselila iz Maribora v Ljubljano, kjer bo izhajala kot četrtkova priloga „Napreja“. Ali bo s tem kaj pridobila, o tem dvomimo, zakaj lokalni list se vedno rajše čita in naroča kakor oni, ki izhaja drugod. Tako bo socialno-demokratsko delavstvo v Mariboru in okolici navezano na zagovornico in glasilo nemškularskih tipov naše žalostne preteklosti.

— **Pobrežje.** Pobreška šola priredi jutri v nedeljo ob 3. uri popoldne sklepno šolsko slavnost, h kateri se vsi tovarši in prijatelji šolske mladine iskreno vabijo.

— **Pomanjkanje obrtnih mojstrov v Macedoniji.** Vsled dolgoletnega turškega gospodstva, ponovnih vojnih viher in nemirov, je prebivalstvo Macedonije v kulturno-gospodarskem oziru zelo zaostalo za ostalimi pokrajinami naše kraljevine. Naša vlada hoče po možnosti storiti vse, da se odpomore dosedanjim nedostatom. Občuti se zlasti velika potreba mojstrov za izdelovanje lesenih vil, grabelj, držajev za lopate, sekire itd. Pridne roke bi imele na našem jugu bogat zaslužek in bi mnogo pripomogle h gospodarski povzdigi tega prirodnega bogatega a kulturno zaostalega dela naše domovine. Mojstri, ki bi bili pripravljeni iti za stalno ali začasno v Macedonijo, naj naznanijo na ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, pod kakšnimi pogoji so pripravljeni sprejeti ponudbo centralne vlade.

— **Dijaški dom v Mariboru** je zaključil istotako sedaj svoje drugo poslovno leto. Vsled raznih menjav med letom je vstopilo v zavod letos vsega skupaj 64 dijakov in sicer: 26 gimnazijcev, 20 realcev, 14 učiteljskihnikov in 4 učenci meščanske šole. Od teh jih je bilo 30 iz Slovenije, 23 iz Julijske Benečije in 11 iz Koroške. — Pazilo se je na to, da so dobivali gojenci v zavodu zadostno hrano in vso drugo oskrbo, poleg tega pa se jim je nudila ob primerni vzgoji vsa možnost zadostiti šolskim zahtevam, a navzlic temu je pri enem tukajšnjem prvošolcu in pri štirih prepoznanih kor. beguncih zakrivila pomanjkljiva predizobrazba, da razreda niso dovršili. — Oskrbovalnine so plačevali gojenci v prvem tečaju po 600 K v drugem po 700 K na mesec. Ves denarni promet zavoda je značal v tem letu 745.369 K; iz lastnih sredstev pa je napeljalto društvo tekom tega leta v zavod električno razsvetljavo. — Kako potreben je zavod, dokazuje najbolj, da je bilo že pred koncem šolskega leta oddanih vseh 50 mest, ki morejo biti hkrati zasedena, za prihodnje leto. — V zavodu je dobilo skozi vse leto poleg internih še drugih 78 srednješolcev 13.962 obedov, ki jih je plačalo društvo Dijaška kuhinja z zneskom 73.472 K.

— **Več mladenk iz Mežiške doline** bi se rado izurilo za šivilje, modistinje ali prodajalke. Ker so stariši revni, bi jih morali sprejeti le obrtniki in obrtnice, ki bi jim lahko dali celo oskrbo. Da se pomaga tem deklicam in se jih vzgoji obenem tudi narodno, se prosi zadostnega odziva tej prošnji. Tozadevna vprašanja naj se pošljejo na uredništvo „Tabora“ pod „učenke iz Mežiške doline“.

— **Poverjenstvo za kmetijstvo** namerava nakupiti ob priliki premovanj na Kranjskem in Stajerskem letošnje žrebečke in starejše žrebce, toplokrvne in mrzlokrvne pasme za državno žrebelišče. Oziralo se bo le na prvovrstna žrebca z dokazanim rodnom, na kar se konjereji opozarjajo ter vabijo, da se polnoštevilno udeleže premovanj.

— **Izlet v Falo.** Jutri ob 5. uri zjutraj se odpeljejo izletniki trgovci v Falo, oziroma do postaje St. Lovrenc na Pohorju, odkoder gredo peš čez Devico Marijo v Pušcavi na Falo. Mariborsko trgovstvo se poziva, da se tega izleta udeleži polnoštevilno.

— **Kam gremo v nedeljo?** H „Gambrinu“ na vrtno veselico naših poštarčkov! Za vsakega je preskrbljeno! Ljubiteljem glasbe bo svirala železničarska godba, za plesalce pa je pripravljena plesna dvorana. Srečolov z najlepšimi darili, amerikansko kegljišče, vse, vse je tam. Izvrstna kapljica in dobra kuhinja po običajni ceni! Vstopnina samo 3 dinarje. Pridite vsi!

— **Zbirajte znamke za Jugoslovenske Matico.** Vedno večji so izdatki, ki jih mora nositi Jugoslovenska Matica, zato bi morali postati tudi vedno večji njeni dohodki. Če ne vzdržimo te progresije, potem propade naše Primorje in naša Koroška, potem smo narod brez bodočnosti. Za časa preobrata in tudi pozneje je bila izdana kopa znamk, za katere plačujejo ljubitelji že danes visoke cene. V zaprašenih kotih leže Vam te znamke, ki Vam niso v drugo ko v spodniko. Zberite te in pošljite jih Jugoslovenski Matici! Brezrazlično je, kake so te znamke, samo da so nepoškodovane in služile bodo svojemu namenu. Brez žrtv Vam je dana mož-

nost, da pomagate preganjanim, zato bi se čudili, če bi ostal naš oklic brez odmeva. Samo malo dela pričakujemo od Vas in zato upamo, da boste izvršili svojo dolžnost in priskočili na pomoč neodrešenim. Tudi majhen dar stori svojo dolžnost in zato ne omalovažite našega klica. Se boljše delo po izvršitvi, če vplivate na svoje otroke, da oni zbirajo znamke za Jugoslovensko Matico, ker tako ste pomagali dvojno, gmotno in moralno, ko ste pridobili mladino za obrambno delo. Zbirajte znamke!

— **Odbor društva jugoslovenskih državnih uslužbencev v Mariboru** je v svoji seji dne 26. junija 1921 soglasno sklenil, da iz društvenih sredstev podeli štiri podpore po 1000 K, skupaj torej 4000 K za obolele, potrebne člane in njih obitelji in sicer dve podpori po 1000 K za uradnike, dve podpori po 1000 K za poduradnike in sluga. Prošnje je vlagati do 15. julija 1921 in nasloviti na društvenega predsednika dr. Adolfa Pečovnika, profesorja v Mariboru, Vrazova ulica 2. Prošnjam je treba priložiti: a) člansko izkaznico, b) potrdilo uradnega predstojnika o prejemkih prosilca in številu rodbinskih članov ter c) spričevalo uradnega (okrajnega) zdravnika!

— **Drž. dvorazredna trgovska šola v Mariboru.** Vpisovanje učencev in učenek za šolsko leto 1921/22 se vrši od 4. do 9. julija, vsak dan od 8. do 10. ure na Zrinjskega trgu št. 1/l. Učenci in učenke, ki doslej še niso obiskovali zavoda, naj prineso poleg zadnjega šolskega izpričevala tudi še krstni ozir., rojstni list. Učenci in učenke izven Maribora se morejo prigrasiti in poslati ravnateljstvu trgov. šole predpisane listine tudi pismenim potom. V 1. letnik se sprejemajo brez posebnega izpita učenci in učenke, ki so dovršili popolno meščansko šolo ali 4 razrede srednjih šol ali pripravljali razred dvorazr. trgov. šole in so stari vsaj 14 let. Učenci (učenke), ki so dovršile 3 razrede srednje šole ali 2. razred meščanske ali 8. razred ljudske šole in so stari 14 let, se sprejmejo v 1. letnik na podlagi sprejemnega izpita iz slovenščine, nemščine, računstva, geometrije, prirodoznanja in zemljopisa. V navedenih predmetih se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobe učenci v pripravljalnem razredu trg. šole. Sprejemni izpiti se bodo vršili samo pričetkom šolskega leta dne 12. septembra točno ob 3. uri. Vsled občutnega pomanjkanja učnih prostorov in ker sme biti sprejetih v posamezne razrede le po 40 učencev ozir. učenek, naj prizadeti ne zamude gori omenjenega roka za vpisovanje.

— **Umrljivost v Rusiji.** Boljševiška „Pravda“ prinaša statistiko, ki govori o položaju v Rusiji jasneje nego dolgi članki in razprave. L. 1920 je štela Rusija 133 milijonov prebivalcev, 12 milijonov manj kot l. 1914. Moskva, ki je imela l. 1917 še 2.043.000 prebivalcev, jih je koncem l. 1920 štela le še 1.025.000. Umrljivost, ki je znašala pred vojno 25‰, je dosegla l. 1919 50‰. Zakonov je bilo sklenjenih 20‰, torej štirikrat toliko, kakor pred vojno.

— **Zemljiški davek ne bo povišan.** Po deželi so agitirali v strankarsko-politične svrhe z vestjo, da bo zopet povišan zemljiški davek. Kakor se nam poroča, je finančni minister opustil nameravano povišanje zemljiškega davka za 150 odstotkov.

— **Ruski polkovnik Mihael Vladimirovič Kolobov** je umrl v ljubljanski vojaški bolnici.

— **Pondeljnova številka „Tabora“** prinese sliko Nj. V. kralja Petra I.

— **Padanje prebivalstva na Dunaju.** Po poročilih statistične centralne komisije je število prebivalstva na Dunaju od l. 1910. do 31. januarja 1921 padlo za 10 odstotkov. Nazadovanje porodov ne znaša nič manj kot 130.000. Število učencev dunajskih mestnih šol, ki je znašalo l. 1914.—240.000, je padlo l. 1921. na 180.000. Vsled tega se bo opustilo sedem šol in se bodo te stavbe porabile v občinske svrhe.

— **Na napade „Obmejnega zvona“,** ki ga „Straža“ zadnji čas v vsaki številki kot nevarnega konkurenta klerikalnih organizacij na naši meji psuje

in blati, naj narodno občinstvo odgovori s čim častnejšo udeležbo nedeljske narodne veselice na Pesnici. Tam nastopi „Obmejni zvon“ ter Sokola iz Jarenine, St. Jakoba in mariborski naraščaj.

— **Naroden škandal.** Kot važno narodno-gospodarsko prireditev so svojčas naši listi beležili vest o ustanovitvi „Francosko-srpske banke v Beogradu“. Mi smo že ponovno grajali psevdonacionalizacijo podjeaj, ki obdrže pri tem po večini nemško osobe. Kak duh vlada v takih podjetjih, se je drastično pokazalo včeraj v tožbi. tvrdke Schenker, ki jo zastopa seve ultragerman dr. Orosel proti „Francosko-srpski banki v Beogradu“. Ko je sodnik izklical pred številnimi slov. zastopniki to „jugoslovensko-francosko“ banko, se je namreč v splošno presenečenje oglasil kot njen zastopnik eden najstrupenejših zatiralcev slovenskega življa, nemški advokat dr. Juritsch, kateremu je ta banka izstavila nemško-srbsko „Vollmocht“, torej človeka, ki bi gotovo še danes najraje v žlici vode utopil vse Srbe in Francoze.

— **Principijelna odločitev o zasegih lokalov.** Naša stanovanjska komisija je pred meseci zasegla pisarniške lokale odvetnika dr. Juritscha, ker je bilo tam prej stanovanje. Dr. Juritsch je rekuriral na deželno vladu v Ljubljano, kjer pa so njegov rekurz kot neutemeljen zavrgli. Stanovanje pa dobi nek poštni uradnik, katerega sedaj dr. Juritsch milo moleduje, da bi mu odstopil eno sobo v podnajem. — Stanovanjska komisija je seve dolžna, da dosledno tudi na druga podjetja enako pritiska, ki so si uzurpirala zasebna stanovanja za pisarniške lokale.

— **Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru,** reg. z. z. o. z. naznanja svojim članom, da razpolaga z različno izgotovljeno obleko za otroke od 3 do 13 let, kakor tudi za moške; dalje tudi z različnim rezanim blagom, po znižanih cenah. Ob enem pozivlja vse vpokojence, ki so člani te zadruge, da se v svrhu naročila premoga takoj oglase pri pis. oficijalu Karbi, okrožno sodišče, soba št. 50 med uradnimi urami.

— **Na elitni ples,** ki ga prirede v v proslavo kraljevega rojstnega dne častniki mariborske garnizije dne 12. julija v Götzovi dvorani, opozarjamo še enkrat. Toileta za dame plesna, ali vizitna, za gospode frak, smoking, žaket ali salonska obleka. Če se je pri razpošiljanju vabil koga prezrilo, naj se blagovoli obrniti na adjutanturo 45. pešpolka, telefon št. 106.

— **Pobeljeni grobovi.** „Straža“ je prinesla o atentatu na regenta suhoparno poročilo. Tudi razkritja o komunističnih pripravah za prevrat konstatira s suhimi dejstvi. „Straža“ prinaša na uvodnem mestu dolgi komentor o suspensiji sarajevskega poštnega ravnateljstva. Kaj je „Straža“ bistveno v našem političnem življenju? To, kar v ljudeh ubija ljubezen do lastne države. Vzrok? „Krščansko-socialni budimpest. listi so obžalovali, da atentat na regenta ni uspel...“ (Poročilo beograjskih listov.) Pri nas „Domoljub“ v zadnji številki sploh nima niti besede o atentatu. „Obmejno glasilo“ je svoje zelo kratko poročilo končalo z izjavo atentatorja, da mu je žal, da atentat ni uspel. V zadnji številki piše o ustavi in atentatu tako, da je članek večidel zaplajen. Prekmurske „Novine“ so odpravile atentat s par vrsticami, kakor da se je zgodil v Siamu. Zato so pa pozdravile prihod „Njeg. Vel. kralja Karla IV. na celi strani z debelim tiskom“.

Kultura in umetnost.

x Slovenska stenografična čitanka, sestavil in priredil profesor Adolf Robida, je izšla v pravilni opremi in krasni avtografi prof. Ostane v Jugoslovanski knjigarni in se prodaja po K 32. Cena je za današnjo draginjo z ozirom na krasen papir in prvovrstno tehnično-litografsko izdelavo prav nizka. Stenografična čitanka je bila že dolgo živa potreba vseh, ki so se učili stenografije. Njena vsebina je vsestranska, poleg lirčnih in epskih pesmi ima tudi leposlovne pisatelje prenesene v stenogram. Zastopani so:

Cankar, Pinčgar, Zupančič, Sardenko, Aškerc, Gregorčič, Prešeren, Jenko itd. Potemtakem je čitanka prava antologija slov. pesništva. Pa tudi znanstvene razprave in narodopisne črtice so našle prostora v čitanki. Knjiga se opira tudi na našo novo domovino in na srbsko zgodovino in prinaša na prvih desetih straneh stenograma samo domorodne in domoznanstvene sestavke. Pray dober in informativen je članek o razvoju in zgodovini slov. stenografije, ki bo služil vsem, ki se zanimajo za stenopisje. Trgovske šole imajo zadnjo polo knjige na razpolago kot strokovno čtivo: kreditna pisma, kupno pogodbo, pobotnico odstopno pismo itd. Prof. Ronda se drži v stenogramu stroge četrte (nove) izdaje Novakove stenografije, ki mu je tudi knjigo kot dovršitelju slov. stenografije posvetil. Knjiga je sestavljena tako, da jo lahko lahko srednje, trgovske in mešarske šole. Ob koncu korespondenčnega pisma bo knjiga izborna služila za poglabitev in dovršitev učne snovi, ob pričetku debate pa kot ponovilo. Knjiga in misel Sten. čitanka je pri Slovenceh prvi tozadevni poizkus in se bo gotovo prav dobro obnesla tudi v praktični uporabi.

x G. Antun Ivanović Mecger, bivši major in profesor na naši vojniški je sprejet v organizacijo gledaliških igralcev Jugoslavije.

x Dr. Kramár, Ruska krise. Češka literatura bo zopet bogatejša za novo veliko monografijo o ruskem problemu, ki jo izda prihodnje tedne znani politik dr. Kramár pod naslovom »Ruska krise«. S tem je dobil Masaryk vrednega naslednika, ki bo nadaljeval njegovo nedovršeno delo »Rusko a Evropa« in sicer z ozirom na sedanji velikanski preobrat dogodkov v Rusiji. Kramárovo delo bo velikega pomena za spoznavanje ruskega naroda in njegovo sedanje krize. Opozorjamo nanj tudi Jugoslovane, ki se zanimajo za ruske razmere. Subskripcijska cena iznaša 60 Kč, v knjigarnah 80 Kč.

x Ansambl našega gledališča za prihodnjo sezono. Ravnateljstvo našega narodnega gledališča je angažiralo za prihodnjo sezono že skoro celoten ansambl, med katerim je nekaj dobrih novih moči. Od starih igralcev jih večina odide drugam.

x Za poddržavljanje mariborskega gledališča. Kongres združenja jugoslovenskih igralcev v Ljubljani je sprejel brez ugovora sledečo resolucijo, stavljen od mariborskega pododborja: »1.) Ministrstvo prosvete se naproša, da razveljavi pogodbo mestne občine Maribor z g. Valom Braunom ter da se imenuje državna uprava za nar. gledališče v Mariboru. Prosimo za to: a) ker daje mesto Maribor za gledališče razmeroma malo subvencijo, dočim daje država 1.200.000 K, a vsa ostala gledališča z veliko državno podporo upravljajo od države nastavljeni organi, b) ker je v zadnji sezoni bilo neprimerno ravno radi nekaterih oseb, ki so sedaj na naše začudenje dobile vodstvo mariborskega gledališča v svoje roke in ker so izglede za bodočo sezono ravno vsled tega takšni, da smo prepričani, da pridemo v kratkem času do še večje krize kakor je sedanja. Dalje prosimo, da država da novi v sporazumu s pododborom združenja imenovanje upravi za toliko večjo subvencijo, da bodo naše gaže vsaj tolike, da bodo pristojno preskrbljeni njihovi člani in družine! Ta resolucija se je odposlala ministru prosvete v Beograd. Beležimo kot kronisti.

Sokolstvo.

o Poizlet v Pesnico priredi danes v nedeljo sokolski trgovsko-obrtni naraščaj in dijaški oddelek, ki nastopita pri tamošnji narodni prireditvi s prostimi

vajami in v skupinah. Zbirališče ob pol 14. uri v Narodnem domu, odhod točno ob 14. uri. Občinstvo, ki se ne pelje z vlakom, je vabljeno, da se pridruži naraščaju.

o Novo sokolsko društvo. V Slivnici pri Nariboru se je osnoval Sokol ter se priključil Sokolu v Hočah. Oba Sokola priredita v kratkem skupni nastop v Hočah, ki bo veljal kot predpriprava za zlet mariborske Sokolske župe v Središče.

o Razpis službe tajnika Jugoslovenskega Saveza in strojepiske. Sta-rešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza razpisuje službo tajnika Jugoslovenskega Sokolskega Saveza in službo strojepiske. Plača po dogovoru. Prošnjo z dokazili zmožnosti je vložiti do 22. t. m. pri starešinstvu Jug. Sok. Saveza v Ljubljani, Narodni dom.

Sport.

: Kolesarjem! Opozorjamo vse kolesarje in prijatelje športa na kolesarsko dirko, ki se vrši dne 10. t. m. na progi Ljubljana-Maribor. Odhod iz Ljubljane ob 6h zjutraj, prihod prvega dirkača v Maribor med pol 12. in pol 13. uro. Na cilju svira godba. Zvečer ob 19. uri razdelitev daril v gostilni Halbwidl (Verinjska ulica).

: Rapid: Maribor. V nedeljo 10. t. m. tekmujeja najmočnejša kluba mesta Maribor. Ker se je razmerje sil po mladanskih prvenstvenih tekmah precej predručilo, je težko predvidevati zmagovalca. Igra se na Rapidovem prostoru ob 17. uri. Sodnik g. Sepec.

Kino.

„Mestni kino.“ V soboto, nedeljo in ponedeljek se predvaja prvovrsten film „V trenutku smrti“, poln prekrasnih slik in vezanimih dogodkov.

I. mariborski bioskop. V soboto, nedeljo, ponedeljek in torek se predvaja drugi del prekrasne drame „One, ki živijo od ljubezni“.

Gospodarstvo.

Borza 8. julija.

Zagreb: Berlin 202—203, Italija 739—741, London 562—566, New York 152.50—153, Pariz 1214—1217, Praga 203.50 do 205, Svica 2565—2568. Valute: Ameriški dolarji 148—148.75, avstrijske krone 23.50—0, carski rubli 34—36, češko-slovaške krone 205—206, francoski franki 1150—0, napoleoni 505—510, nemške marke 208—210, romanski leji 225—227, souvereigni 255, italij. lire 733—737, turske lire 590.

Dunaj: Ameriški dolarji 731—735, nemške marke 995—996, angleški funti 2690—2710, francoski franki 5880 do 5920, italijanske lire 3555.50—3575.50, jugoslovanski dinarji 1928—1948, poljske marke 36—38, švicarski franki 12.475—12.525, češkoslovaške krone 971—977, madžarske krone 270.75 do 273.75.

Curin: Berlin 7.90, New York 593, London 22.21, Pariz 47.55, Mian 29—, Praga 8—, Budimpešta 2.10, Zagreb 3.85, Varsava 0.30, Dunaj 1—, avstrijske zigosane krone 0.84.

Padanje kronske valute.

Jugoslovanska krona je v Curinu v zadnjih dneh padla od 4.50 na 3.35. Javnost si to padanje različno tolmači. Nek zagrebški list, kateremu se je seveda pridružil tudi naše klerikalno časopisje, prinaša gorostasne vesti, da pada krona vsled sprejetja ustave. Gospodarski krogi imajo seveda za take budalosti malo smisla in iščejo pravi vzrok temu pojavu. Pri pregledovanju borznih poročil vidimo, da ne pada samo naša krona, ampak vse valute razen dolarjev sploh. Tako je stala deviza Du-

naj 10. junija na 1.30, a danes na 0.95. Praga je padla od 8.30 na 8.10, Budimpešta od 2.376 na 2.20, Rim od 29.25 na 29.15, in celo London od 22.25 na 22.17. Samo New York je med tem do konca junija dosegel 600 in sedaj padel na 593. V nobeni ten držav niso sprejeli kakšne ustave, a ravno tako je padla njih denarna vrednost. Začasno zboljšanje tujih, osobito slabših deviz se ni moglo dalje časa vzdržati. To je bil samo umetni poskus za zboljšanje in povzdigo izvoza, ki pa ni uspel. S sigurnostjo moremo trditi, da so eksportne države, predvsem Amerika in Anglija, poskušale z vsemi sredstvi, da si z utrditvijo tuje valute osvojijo tržnico v državah s slabo valuto. Med tem sta nastopila dva važna dogodka. Nemška plačila so samoposebi porivala tečaj dolarjev v višino, potem pa so z vpostavitvijo intenzivnejših trgovskih zvez z Rusijo zgrubila srednje-evropska tržišča precej interesa. To so odločujoči razlogi za padanje tečaja. Trenotno zboljšanje naše valute pa bi v gospodarskem življenju ne koristilo mnogo. Lahko bi sicer potem ceneje kupovali v inozemstvu, a z uvozom bi spravili svojo lastno produkcijo do krize. Naša nizka valuta, ki preprečuje nakup v tujih državah, najbolj povspesuje domačo produkcijo. Nasprotno pa lahko mi vsled naše nizke valute s svojimi produkti konkuriramo na mednarodnem trgu. S tem seveda še ni rečeno, da je slaba valuta za nas kaka dobrota. Ker ima naš notranji gospodarski položaj na tečaj našega denarja v inozemstvu jako neznaten vpliv, in je ta odvisen le od svetovnega tržnega položaja, moramo pred vsem gledati na to, da preprečimo preneglo zvišanje in znižanje naše valute. Sedanje padanje pač nikakor ni katastrofalno in stoji z drugimi valutami v popolnem sorazmernem ravnotežju. Tedaj pa, ko se bo naš gospodarski položaj izboljšal, bo pa tudi naš notranji položaj vplival na tečaj našega denarja v inozemstvu. Čim boljši bo naš notranji politični in gospodarski položaj, tem boljši bo tečaj našega denarja.

g Padanje cen v Italiji se še vedno nadaljuje. K tečaju je v veliki meri pripomogla vzdržnost konzuma. Mnogovrstno blago se je v zadnjem času znižalo v eni za 30 odstotkov in še več.

g Zamenjava črnogorskih perperjev. Ministrski svet je sklenil, da se zamenjajo črnogorski perperji v znesku do 5000 al pari, čez 5000 pa v razmerju 1:2.

g Zvišanje tovarnine na Donavi. Parobrodna društva na Donavi so znatno

zvišala prevozne tarife za blago. Vsled tega bodo severni kraji pošiljali les preko Hamburga, ker bo ta pot, dasi daljša, mnogo cenejša.

g Največja ladja na svetu z motornim pogonom se dogotavlja v ladjedelnici „Caledon Schipponilding Co“ v Dundeeu. Ladja se bo vpootrebljevala v prometu s Kitajsko, ter bo prevažala potnike in tovor. Ladjin prostor znaša 12.000 ton ter bo mogel sprejeti 15.000 ton tovara. Brzina ladje, ki ima dva motorja po 6300 konjskih sil, bo znašala 14 milj na uro.

g Razprodaja stare železne pločevine. Ravnateljstvo državnih železnice v Subotici razpisuje prodajo 45.310 kg stare železne pločevine. Kupec mora blago naprej plačati in ga v 15 dneh odpeljati. Za potrebne vagone in nalaganje blaga se mora sam pobrigati. Ako želi, da mu železnica to preskrbi, mora za vsak q naprej plačati 40 w. Pismene kolekovane ponudbe je poslati v zapечатih ovitkih z napisom „Ponudba na kupovinu starog lima, k broju 13046/21“ najkasneje do 20. julija t. l. do 12. ure. Ekonomatu Subotičke Železnice Direkcije. Vsak licitant mora položiti 10% kavelje, če je naš državljan, ako je inozemec, pa 20%. Natančnejša pojasnila se dobe v pisarni Ekonomnog Odelenja Železnice Direkcije v Subotici. Prepis dražbenega razpisa je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. (St. 5392).

g Češko-madžarska gospodarska pogajanja, ki so se vršila s češkimi delegati v Budimpešti, so začasno zaključena. Obe stranki sta podpisali protokol o sporazumu glede dobave premoga in živežnih potrebščin. Ostala vprašanja, ki se tičejo gospodarskega zblizanja obeh držav, so vsestransko poučena in je upati, da bodo tozadevna pogajanja zaključena do konca avgusta t. l.

g Dolg Velike Britanije. Službeno se javlja, da je Velika Britanija zmanjšala svoj dolg v inozemstvu za 203.287.999 funtov šterlingov ter dolguje inozemstvu še 1.161.563 funtov šterlingov. Glavni upnik so Zedinjene države s 972.704 funtov šterlingov, drugo mesto zavzema Kanada s 53.339 funti šterlingov.

g Podraženje piva na Češkem. Vsled upeljave carine na slad in druge surovine za varenje piva so cene piva poskočile. Posledica tega je zmanjšanje izvoza.

Glavni urednik: Radivoj Rehar. Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku:

Prosim poskusite

našo vedno svežo žgano kavo, mešanice najboljših vrst, ki so v lastni žgalnici strokovnjaško sestavljene:

Najfinejša Elite-mešanica ¼ kg K 34—
najfin. mešanica (Hartshader) ¼ kg K 32—
najfinejša Java-mešanica ¼ kg K 27—
najfin. družinska mešanica ¼ kg K 22—
Rio žgana ¼ kg K 17—

Pri odjemi od 5 kg dalje primeren popust.

Pošiljanje po pošti na vse kraje!

Nova specialna trgovina za kavo

Jaš in Lesjak, Maribor

Solska ulica št. 2.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku:

Kristalna soda
Glauberjeva sol, kalc. i. hrst.
Grenka sol, prosta
Pralni prašek
Natrijev in kalijev solite
Zelena in modra galica
Superfosfat
Kalijeva sol
Prstene barve
Antichlor
Chromkali
Zveplena kislina
Crnila v vseh vrstah in barvah
Stampiljska barva brez olja
Gummi arabicum
„Neosan“, terpentinska krema za čevlje
Modrilna esenca
Crnilo za usnje

Radi opustitve
galanterije igrač, porcelana itd. 958

R. Lorber-ja nasled.
Glavni trg štev. 16. ::

se prodaja

20 do 40% pod lastno ceno.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolo dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pri stališča ulica 2.

Cuvaj!

Pozor!

VABILO!

V nedeljo dne 10. julija otvoritev velikega renoviranega krasnega vrta v lastni hiši, Vrbanova ulica 28, ali podaljšana Slovenska ulica

„gostilna pri Urbanu“

Igra pri lepem vremenu tamburaški odsek „Svobode“. Točijo se naravna šentjakobska in framska vina ter sveže pivo. Ocvrti piščanci na razpolago! Za obilen obisk se priporoča.

V. Sober, gostilničarka.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja. Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Novo ustanovljeno Pevsko narodno izobraževalno društvo v Pekrah priredi v nedeljo, dne 10. t. m.

družabno zabavo

Pri zabavi sodeluje Vrhodolska godba. K mnogobrojni udeležbi — — — 947 2-2
vlijudno vabi odbor.

Zastupnike i putnike

traži kemijska tvornica, koji bi voljni bili uz svoje dosadašnje zastupstvo preuzeti proizvodnju prodaju njenih proizvoda. Pismene ponude na Elevator d. d. za kemijsku industriju, ZAGREB, Vlačka ulica 116. 925

Mala oznanila.

Posedstvo se da v najem, ene ure od Maribora, obstoječe iz 11 orolov zemlje in potrebnih gospodarskih poslopij, vse ob okrajni cesti. Naslov v upravi. 895 7-6

Vila s 7 sobami za eno družino, v katero se lahko takoj vseli, se prodaja. Vpraša se v upravi lista. 887 6-6

Prodaja se več lesenih zabojev. Marib. tiskarna d. d.

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22.

Gramofon s 30 ploščami, železen mlin za mletje zrnja in mazen gnoj se prodaja. Tečno 7. 940

Čez počitnice išče učitelj z dvema otrokoma od 6 do 10 let mebl. sobo s hrano. Naslov pove upravnistvo. 953

Vdova išče mebl. sobo. Plača dobro. Ponudbe na upravo lista. 954 2-1

Na hrano in stanovanje se sprejme gospod ali gospodična. Kreevina 190/l. 920

Kontoristinja, slov. in nemškega jezika zmožna, išče službo. Ponudbe pod „Izvežbana“ na upravnistvo lista. 955

Prodaja se spalna soba iz trdega lesa. Slovenska ulica 5. 956 3-1

Čevljarški učenec, meščan, se takoj sprejme. Naslov pove upravnistvo.

Ure

se najbolje in zanesljivo

popravljajo v novi trgovini.

R. Bizjak

Gosposka ulica

500 K nagrade

onemu kateri preskrbi stanovanje eno do dve sobi s kuhinjo. Ponudbe na upravo pod „št. 951“. 951 2-1

Družabnik

za dobro uspešno trgovino v sredini mesta Maribor v najbolj prometni ulici se takoj sprejme. Potrebni kapital znaša najmanj 200.000 kron. Ponudbe na upravo lista pod „Družabnik št. 200“. 949

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

manufakturna in pleteninska trgovina na debelo

priporoča svoje bogato skladišče damskih in otroških, kakor tudi moških nogavic. Za tekočo sezono ima v zalogi vsakovrstne patentirane otroške nogavice črne, rjave in bele barve.

Pismena naročila se izvršujejo poštno-obratno in najsolidneje.

KNJIGOVEZNICA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Sotrudnik

starejša, dobrovpeljana moč, se sprejme takoj v manufakturni veletrgovini Franc Crobath, družba z o. m. Kranj. 950

Gurte za roló

trakovi in vrvice za žaluzije, usnjate žoge in pnevmatike za nogomet pri 845

iv. Kravos, Maribor
Aleksandrova c. 13.

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA ZA
GUMBE IN KOVINSKE PREDMETE
D. Z. O. Z. SLOVENSKA BISTRICA

Oferiramo naše prvovrstne rožene gume v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu s cenami brez konkurence. 599
Zahtevajte cenike! Prodaja na veliko!

Novo došlo!

Posteljno perje
Fino perje (Daunen)
Preproge
Posteljni predložki
Gradl za matrace
Piatno za slamnake
Nanking
Inlet
Brisalke
Kuhinjske brisače
Umivalne rute
Voščene rute
Posteljni vložki

po najnižji ceni pri

K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10. 538

Jos. Martinc

Maribor 625

Galanterijska veletrgovina

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daie kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Ceke, nakaznice in akreditive na vsa ru- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Vina,

polago. Vzorci se razpošiljajo brezplačno 939 2-2

Karol Thier, vinski komisijonar

Tel. št. 146. **Vršac** Tel. št. 146.

Vršačka hribovska vina

in žganja razpošilja po nizkih dnevnih cenah ter prekrbuje komisijske doposiljave. Transportni sodi na posodo vedno na razpolago.

Otvoritev gostilne.

Dovoljnim si paznaniti cenj. občinstvu, da sem pravzaprav novo urejeno

gostilniške prostore

v Mlinski ulici 9

z lastno oskrbo in da se bom potrudil zadovoljiti cenj. goste z dobrimi naravnimi vini kakor tudi toplimi in mrzlimi jedili.

Obehem tudi na nanjam, da je v mojem električno razsvetljenem breglišču še nekaj večerov za igranje prostih.

Za obilen obisk se najtopleje priporoča

947 2-2

F. Stossier.

Odvetnik

dr. Juro Jan

preje v Trstu in na Koroškem, je preselil svojo pisarno v Maribor (nasproti sodišču).

948 2-1

Velika izbira!

Moško perilo, čevlje, obleke, klobuke, pasove, dežnike, palice za sprehanje, tržne torbice, potovalne košare ter razno galanterijo kupite najceneje pri tvrdki

JAKOB LAH

854 Maribor 10-10
Glavni trg št. 2.

XXXXXXXXXXXX

Kotlarji

ki so vešči v izdelovanju kotlov za kuhanje žganja, samostojni delavci, se iščejo pod zelo dobrimi pogoji za stalno namestitve v poletnem in zimskem času. Nastop takej v tovarni

Ignac Jelenec, Karlovac.

914 5-3

Tel. 344. **Carinsko posredništvo** Telefon 344.

- F. & A. UHER -

Maribor, Slovenska ul. 8

se priporoča za izvrševanje vseh carinskih poslov. Cene zmerne, točna in kulantna postrežba. 907 4-1

Slavnemu občinstvu se najtopleje priporoča

cvetličarna
Anton Gabrič, Šolska ulica 2.

Ima na razpolago vsakovrstne sveže cvetlice, izdeluje po naročilu različne šopke in vence za vsako priložnost in razpolaga tudi z najkрасnejšimi umetnimi nagrebniimi venci. Prevzema raznovrstna okrašenja ob vseh prilikah javnih prireditvev, veselice, plesa itd., kakor tudi umetne dekoracije kavarn in drugih lokalov. Zagotavlja slavnemu občinstvu solidno in točno postrežbo. 923 4-2

OSNOVA

za utemeljenje Industrije drva i papira d. d. u Zagrebu.

Polpisani utemeljujejo dioničko društvo pod nazivom Industrija drva i papira d. d.

Sjedište društva je Zagreb.

Društvo se osniva na neodređeno vrijeme, a baviti će se šumskim poslovima, proizvodnjom, kupovanjem i prodavanjem drva i drvenih proizvoda, te papira i produkata potrebitih za proizvodnju papira.

Temeljna glavnica društva ustanovljuje se sa

K 100.000.000.— (sto milijuna kruna)

a dijeli se na 250.000.— komada dionica po K 400.— nominale, koje glase na donosioca.

Predhodno se izdaje 162.500 komada dionica po K 400.— nominale tako, te će uplaćena glavnica društva iznositi

K 65.000.000.— (šestdeset i pet milijuna kruna).

Dionice izlažu se javnoj subskripciji uz tečaj od K 400.— (četristo kruna) po komadu, te uz naplatu od K 20.— (dvadeset kruna) po komadu u ime troškova utemeljenja.

Subskripcija počinje danom 5. srpnja 1921, a svršava danom 25. srpnja 1921.

Uplate imaju se vršiti na sljedeći način:

prigodom podpisa	40 %
do konca avgusta 1921	30 %
do konca septembra 1921	30 %

sve u gotovom. Uplate subskribenata, koji na održje gornje rokove, propadaju u korist pričuvene zaklade društva.

Subskripcija i uplata imaju se obaviti kod Centralne Banke d. d. u Zagrebu, te kod njenih podružnica i ispostava.

Subskribentima pripada pravo na 5 % kamata računajući od posljednjeg roka pojedine uplate pa do 31. decembra 1921, dok im pravo na dividende pripada počevši od 1. januara 1922 kao dana, kojim počinje prva poslovna godina društva.

Utemeljitelji pridržaju si pravo repartacije subskribiranih dionica koja će se baviti najkasnije mjesec dana nakon dovršene subskripcije, te subskribenti nemaju u slučaju neudovoljenja dionica pravo na nikakovu drugu naknadu, osim uplaćenog iznosa. Taj će im biti vraćen 14 dana nakon obavljene repartacije na mjestu preduzete subskripcije.

Konstituirajuća glavna skupština biti će po utemeljiteljima sazvana i održati će se prema ustanovama 154 i 155 trg. zakona.

Utemeljitelji nose odgovornost po § 152 trg. zakona.

U Zagrebu, 1. srpnja 1921.

Bogdan Barbot

glavni ravnatelj Centralna banke d. d., Zagreb.

Centralna banka d. d., Zagreb.

Lazar Dundjerski

arhitekt, Zagreb.

St. Kugli

knjižara, tiskara i papirnica, Zagreb.

Ljevaonica željeza i tvornica željeza

Bautzen u Saskoj.

Našičko dioničko društvo za industriju

i trgovinu drva, Našice.

Franjo barun Ottenfels,

vlastelin, Božanec.

Amón barun Rukavina,

vlastelin, Zagreb.

Rudolf Weigang,

industrijalac, Bautzen u Saskoj.

Ferdo Lamer,

industrijalac, Krapina.